

KANUN NO: 2872

ÇEVRE KANUNU

Kabul Tarihi: 9 Ağustos 1983

Resmi Gazete ile Neşir ve İlânı: 11 Ağustos 1983 - Sayı: 18132

5.t. Düstur, c.22 - s.499

BİRİNCİ BÖLÜM

AMAÇ, TANIMLAR VE İLKELER

AMAÇ

MADDE 1 - Bu Kanunun amacı, bütün vatandaşların ortak varlığı olan çevrenin korunması, iyileştirilmesi; kırsal ve kentsel alanda arazinin ve doğal kaynakların en uygun şekilde kullanılması ve korunması; su, toprak ve hava kirlenmesinin önlenmesi; ülkenin bitki ve hayvan varlığı ile doğal ve tarihsel zenginliklerinin korunarak, bugünkü ve gelecek kuşakların sağlık, uygarlık ve yaşam düzeyinin geliştirilmesi ve güvence altına alınması için yapılacak düzenlemeleri ve alınacak önlemleri, ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleriyle uyumlu olarak belirli hukuki ve teknik esaslara göre düzenlemektir.

TANIMLAR

MADDE 2 - Bu Kanunda geçen;

- a) "Çevre Korunması" terimi; ekolojik dengenin korunması, havada, suda, toprakta kirlilik ve bozulmaların önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için yapılan çalışmaların bütünü,
- b) "Ekolojik Denge" terimi; insan ve diğer canlıların varlık ve gelişmelerini sürdürebilmeleri için gerekli olan şartların bütünü,
- c) "Çevre Kirliliği" terimi; insanların her türlü faaliyetleri sonucu, havada, suda ve toprakta meydana gelen olumsuz gelişmelerle ekolojik dengenin bozulması ve aynı faaliyetler sonucu ortaya çıkan koku, gürültü ve atıkların çevrede meydana getirdiği arzu edilmeyen sonuçları,
- d) "Kirleten" terimi; fiilleri sonucu doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine sebep olan gerçek ve tüzel kişileri,
- e) "Atık" terimi; herhangi bir faaliyet sonucunda çevreye atılan veya bırakılan zararlı maddeleri,
- f) "Alıcı Ortam" terimi; atıkların bırakıldığı yakın veya uzak çevreyi, ifade eder.

İLKELER

MADDE 3 - Çevre korunmasına ve çevre kirliliğinin önlenmesine ilişkin genel ilkeler şunlardır:

- a) Çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesi gerçek ve tüzelkişilerle vatandaşların görevi olup, bunlar bu konuda alınacak tedbirlere ve belirlenen esaslara uymakla yükümlüdürler.
- b) Çevre korunmasına ve kirliliğine ilişkin karar ve önlemlerin alınması ve uygulanmasında; insan ve diğer canlı varlıkların sağlığının korunması, alınacak önlemlerin kalkınma çabalarına olumlu ve olumsuz etkileri ile fayda ve maliyetleri dikkate alınarak kısa ve uzun vadeli değerlendirmelerin yapılması esastır.
- c) Arazi ve kaynak kullanım kararlarını veren ve proje değerlendirmesi yapan yetkili kuruluşlar, kalkınma çabalarını olumsuz yönde etkilememeyi dikkate alarak çevrenin korunması ve kirlenmemesi hedefini gözetirler.
- d) Ekonomik faaliyetlerde ve üretim metodlarının tayininde çevre sorunlarının önlenmesi ve sınırlandırılması amacıyla en elverişli teknoloji ve yöntemler seçilir ve uygulanır.
- e) (Değişik: 3416 - 3.3.1988 / m.1) Kirlenmenin önlenmesi, sınırlandırılması ve mücadele için yapılan harcamaların kirteten tarafından karşılanması esastır. Kirletenin kirlenmeyi durdurmak, gidermek ve azaltmak için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan gerekli harcamalar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kirletenden tahsil edilir.
- Ancak kirletenler, kirlenmenin önlenmesi ve sınırlandırılması için yapılan giderleri ödeme yükümlülüğünden söz konusu kirlenmeyi önlemek için gerekli her türlü tedbiri aldıklarını ispat etmek kaydıyla kurtulabilirler.
- f) (Değişik: 3416 - 3.3.1988 / m.1) İnilebilecek en düşük kirlenme seviyesi esas alınarak, bu seviyenin üstünde meydana gelebilecek kirlenmeler için bu Kanunun 18 inci maddesinin (1) bendinde belirlenen ücretler ayrıca alınır.
- g) Çevrenin korunması ve kirlenmenin önlenmesi konusunda alınacak tedbirlerin bir bütünlük içinde tespiti ve uygulanması esastır.

İKİNCİ BÖLÜM

MERKEZİ VE MAHALLİ İDARİ BÖLÜMLERİ VE GÖREVLERİ

MERKEZ ÇEVRE KURULU

MADDE 4 - (...) (Madde 4, 9.8.1991 tarih ve KHK/443 sayılı KHK.nin 43. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

İL ÇEVRE KURULU

MADDE 5 - (...) (Madde 5, 13.3.1990 tarih ve KHK/409 sayılı K.H.K.nin 12. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

MAHALLİ ÇEVRE KURULU

MADDE 6 - (...) (Madde 6, 8.6.1984 tarih ve KHK/222 sayılı KHK'nin 30. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

MAHALLİ ÇEVRE KURULUNUN GÖREVLERİ

MADDE 7 - (...) (Madde 7, 8.6.1984 tarih ve KHK/222 sayılı KHK'nin 30. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇEVRE KORUNMASINA İLİŞKİN ÖNLEMLER VE YASAKLAR

KİRLETME YASAĞI

MADDE 8 - Her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır.

Kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle; kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirleten, kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.

ÇEVRE KORUNMASI

MADDE 9 - (Değişik: 3416 - 3.3.1988 / m.4) Kırsal ve kentsel alanda arazi kullanım kararına uygun olarak tespit edilen koruma alanları ve bu alanlarda uygulanacak koruma ve kullanım esasları yönetmelikle belirlenir.

Tespit edilen bu esaslar çerçevesinde aşırı ve yanlış kullanım, her türlü çöp ve atıkların yurt dışından getirilmesi nedeniyle ülkenin temel ekolojik sistemlerinin dengesinin bozulması, hayvan ve bitki türlerinin nesillerinin tehlikeye düşürülmesi, doğal zenginliklerin bütünlüklerinin tahribi yasaktır.

Bakanlar Kurulu, ülke ve dünya ölçeğinde ekolojik önemi olan çevre kirlenmeleri ve bozulmalarına duyarlı alanları, tabii güzelliklerinin ileriki nesillere ulaşmasını emniyet altına almak üzere gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla, "Özel Çevre Koruma Bölgesi" olarak tespit ve ilan etmeye, bu ilanlarda uygulanacak koruma ve kullanma esasları ile plan ve projelerin hangi Bakanlıkça hazırlanıp yürütüleceğini belirlemeye yetkilidir.

Yukarıdaki fıkraya göre uygulamanın gerçekleştirilebilmesi amacıyla, İlgili Bakanlıkça 27.09.1984 gün ve 3046 sayılı Kanun'un 17 nci maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendi hükümlerine göre geçici teşkilat kurulabilir. Bu bölgelere ilişkin plan ve projelerin hazırlanmasında, 03.05.1985 tarihli ve 3194 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesi hükümleri uygulanmaz.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRİLMESİ

MADDE 10 - Gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler bir "Çevresel Etki Değerlendirme Raporu" hazırlarlar. Bu raporda çevreye yapılabilecek tüm etkiler göz önünde bulundurularak çevre kirlenmesine sebep olabilecek atık ve artıkların ne şekilde zararsız hale getirilebileceği ve bu hususta alınacak önlemler belirtilir.

"Çevresel Etki Değerlendirme Raporu"nun; hangi tip projelerde isteneceği, ihtiva edeceği hususlar ve hangi makamca onaylanacağına dair esaslar yönetmelikle belirlenir.

(Ek fıkra: 5177 - 26.5.2004 / m.28) Petrol, jeotermal kaynak ve maden arama faaliyetleri, çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) kapsamı dışındadır.

(Ek fıkra: 5177 - 26.5.2004 / m.28) Madenlerin işletilmesi ile ilgili hususlar Maden Kanununun 7 nci maddesine göre yürütülür.

İŞLETME İZİNİ VE HABER VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

MADDE 11 - Gerçekleştirilmesi planlanan kurum, kuruluş ve işletmeler mevzuatta öngörülen arıtma tesis veya sistemlerini müstakil veya ortak olarak kurmakla yükümlüdürler. Arıtma tesis veya sistemleri kurulup işletmeye hazır hale getirilmedikçe, kurum, kuruluş ve işletmelere işletme ve kullanım izni verilmez.

İşletme izni alarak faaliyete geçen herhangi bir kurum, kuruluş ve işletme, faaliyetlerinde değişiklikler yapmayı ve tesisini büyütmeyi planladığında girişimlerini önceden mahallin en büyük mülki amirine haber vermekle yükümlüdür. Mülki amir durumu derhal Başbakanlık Çevre Müsteşarlığına ve ilgili bakanlığa bildirir.

Her türlü atık ve artıkların arıtılması, uzaklaştırılması veya zararsız hale getirilmesi ile yükümlü kuruluşlar da bu işlemlerin yerine getirilmesinde çevreye zarar vermeyecek önlemleri alırlar.

Atık ve artıkların doğrudan veya dolaylı şekilde alıcı ortama verilmesinde uygulanması gereken teknik usuller alıcı ortamının özelliği ve o ortamdan yararlanma imkânları göz önünde tutularak yönetmelikle belirlenir.

DENETİM

MADDE 12 - (Değişik: 3416 - 3.3.1988 / m.5) Atık, artık ve yakıtların arıtılması, uzaklaştırılması, zararsız hale getirilmesi ve ithali ile ilgili denetimler Çevre Genel Müdürlüğüne yapılır. Denetimlerin nasıl yapılacağı, denetleme elemanlarının nitelikleri, yönetmelikle belirlenir.

Kuruluş ve işletmeler faaliyetlerinin denetlenmesi için kullandıkları yakıtın ve çıkardıkları atık ve artıkların özellik ve miktarına ilişkin bilgileri sürekli ve düzenli olarak belirlemek, bu hususu belgelemek ve bunları Çevre Genel Müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdürler.

ZARARLI KİMYASAL MADDELER

MADDE 13 - Havada, suda veya toprakta kalıcı özellik gösteren ve ekolojik dengeyi bozan kimyasal maddelerin üretim, ithal, taşıma, depolama ve kullanımında çevre korunması

esasları dikkate alınır. Bu tür maddelerin üretim, ithal, taşıma, depolama ve kullanımına ilişkin sınırlamalar yönetmelikle belirlenir.

GÜRÜLTÜ

MADDE 14 - Kişilerin huzur ve sükununu, beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde yönetmelikle belirlenen standartlar üzerinde gürültü çıkarılması yasaktır. Fabrika, atölye, işyeri, eğlence yeri, hizmet binaları, konutlar ve ulaşım araçlarında gürültünün asgariye indirilmesi için gerekli önlemler alınır.

FAALİYETLERİN DURDURULMASI

MADDE 15 - Bu Kanunda yazılı yasaklara aykırı hareket eden veya kanunla belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen kurum, kuruluş ve işletmelere mahallin en büyük mülki amiri, bu yasaklara aykırı faaliyeti düzeltmek ve kanunda belirtilen yükümlülükleri yerine getirmek üzere esasları yönetmelikle belirlenen yeteri kadar bir süre verir.

Bu süre içinde yasaklara aykırı hareket ve yükümlülüğü yerine getirmemekten dolayı ayrıca ceza verilmez.

Bu süre sonunda bunları yapmayan kurum, kuruluş veya işletmelerin faaliyeti, yasağın veya yerine getirilmeyen yükümlülüğün çeşit ve niteliğine göre kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulur.

TEHLİKELİ HALLERDE FAALİYETİN DURDURULMASI

MADDE 16 - Çevre kirliliğinin toplum sağlığı yönünden tehlike yarattığı hallerde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kendiliğinden veya Başbakanlık Çevre Müsteşarlığının talebi üzerine, bu kirlenmeye yol açan faaliyetlerin geçici bir süre için kısmen veya tamamen durdurulmasına karar verir ve kararın uygulanmasını mahallin en büyük mülki amirinden ister.

Söz konusu faaliyetler bu gibi hallerde, mahallin en büyük mülki amirinin, vereceği kararlar da durdurulabilir. Bu karar derhal Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile Başbakanlık Çevre Müsteşarlığına bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

(...) (*)

(*) Dördüncü Bölümün "Çevre Kirliliğini Önleme Fonu" şeklinde yer alan başlığı, 21.2.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanunun 6-e maddesi hükmü gereğince, 1.1.2002 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır.

FONUN KURULMASI VE FONDAN YARARLANMA

MADDE 17 - (...) (Madde 17, 21.2.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanunun 6-e maddesi hükmü gereğince, 1.1.2002 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır.)

FONUN GELİRLERİ

MADDE 18 - (Değişik: 3416 - 3.3.1988 / m.6) (...) (Madde 18, 21.2.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanunun 6-e maddesi hükmü gereğince, 1.1.2002 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır.)

FONUN KULLANILMASI

MADDE 19 - (...) (Madde 19, 21.2.2001 tarih ve 4629 sayılı Kanunun 6-e maddesi hükmü gereğince, 1.1.2002 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır.)

BEŞİNCİ BÖLÜM

CEZAI HÜKÜMLER (*)

(*) Madde 20, 21, ve 22 de yer alan para cezaları, 1.8.1998 tarih ve 23420 sayılı R.G.'de yayımlanan, 9.7.1998 tarih ve 98/11415 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1. maddesi hükmü gereğince beş katına çıkarılmıştır.

İDARİ NİTELİKTEKİ CEZALAR

MADDE 20 - Gerçek kişilerden bu Kanunun;

a) (Değişik: 3301 - 4.6.1986 / m.2) 8 inci maddesinin birinci fıkrasındaki yasağa uymayanlara 100 bin lira; aynı maddenin ikinci fıkrasındaki yükümlülüğü, yetkili mercilerce usulüne göre yapılan bildirimle rağmen yerine getirmeyenlere 500 bin lira.

b) (Değişik: 3301 - 4.6.1986 / m.2) Yönetmelikte gösterilen koruma ve kullanım esaslarına aykırı davranmak suretiyle 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasındaki yasaklara uymayanlara 100 bin lira,

c) (Değişik: 3301 - 4.6.1986 / m.2) Yönetmelikle belirtilen sınırlamalara uymamak suretiyle 13 üncü maddesine aykırı davranışta bulunanlara 1 milyon lira,

d) (Değişik: 3301 - 4.6.1986 / m.2) 14 üncü maddesine aykırı davranışta bulunan ve önlemleri almayanlara 50 bin lira,

Para cezası verilir.

Yukarıdaki fiiller kuruluş ve işletmeler tarafından işlendiği takdirde; bu maddede belirtilen cezalar kuruluş ve işletmelere üç katı olarak, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 182 nci maddesi gereğince bilanço esasına göre defter tutması gereken kuruluş ve işletmelere ise bu cezalar beş katı olarak verilir.

KURULUŞ VE İŞLETMELERE VERİLECEK İDARİ NİTELİKTE CEZALAR

MADDE 21 - Bu Kanunun;

a) (Değişik: 3301 - 4.6.1986 / m.3) 11 inci maddesinin birinci fıkrasındaki yükümlülüğü yerine getirmeyen kuruluş ve işletmelere 1 milyon lira, aynı maddenin üçüncü fıkrasındaki önlemleri almayan kuruluş ve işletmelere 500 bin lira,

b) (Değişik: 3301 - 4.6.1986 / m.3) 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen haber verme yükümlülüğünü yerine getirmeyen kuruluş ve işletmelere 300 bin lira,

c) (Değişik: 3301 - 4.6.1986 / m.3) 12 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen yükümlülüklerle uymayan kuruluş ve işletmelere 500 bin lira,

Para cezası verilir.

Bu fiilleri işleyen kuruluş ve işletmeler, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 182 nci maddesi gereğince bilanço esasına göre defter tutması gereken mükelleflerden ise bu maddede belirtilen cezalar üç katı olarak verilir.

GEMİLER İÇİN VERİLECEK CEZALAR

MADDE 22 - Bütün sahillerimizde, karasularımız ile iç sularımız olan Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale boğazlarında, liman ve körfezlerimiz, tabii ve suni göllerimiz ile akarsularımızda bu Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasındaki kirletme yasağına uymayan gemiler ile deniz vasıtalarına;

a) (Değişik: 3301 - 4.6.1986 / m.4) Balast tahliyesi yapan tankerlerden, 1000 (dahil) gros tona kadar olanlara 5 milyon lira, 1000 ilâ 5.000 (dahil) gros ton arasındakilere, 10 milyon lira, 5.000 gros tondan fazla olanlara 50 milyon lira,

b) (Değişik : 3301 - 4.6.1986 / m.4) Tankerler dahil diğer gemilerden, her türlü atık ve artık döken, sintine tahliyesi yapanlara 18 (dahil) ila 1000 (dahil) gros ton arasındakilere, 5 milyon lira, 1.000 gros tondan fazla olanlara 10 milyon lira,

c) (Değişik: 3301 - 4.6.1986 / m.4) 18 (hariç) gros tona kadar olan gemilere ve gemi tarifine uymayan denizi kirleten veya sintine basan (iki zamanlı kıçtan takmalı ve benzine yağ karıştırarak çalışan motorlu teknelerin eksoz kirletmeleri hariç) deniz vasıtalarına 300 bin lira,

Para cezası verilir.

FİİLLERİN TEKRARI

MADDE 23 - Bu Kanunun 20, 21 ve 22 nci maddelerinde belirtilen fiillerin tekrarı halinde para cezaları bir katı artırılarak verilir.

İDARİ CEZALARDA YETKİ

MADDE 24 - (Değişik: 3301 - 4.6.1986 / m.5) Yukarıdaki maddelerde gösterilen cezalar doğrudan doğruya mahallin en büyük mülki amiri tarafından verilir. Bu cezalar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre mal memurluğunca tahsil edilir. Ancak 22 nci maddede gösterilen cezalar :

a) Büyükşehir Belediye hudutları içinde kalan sahillerimiz, boğazlarımız ile liman ve körfezlerimizde; göl ve akarsularımızda cezalar Büyükşehir Belediye Başkanlıkları tarafından verilir. Cezayı derhal ve defaten ödemeyen ve bu hususta teminat ve kefalet göstermeyen gemiler, diğer deniz vasıtaları seyrüsefer ve faaliyetten men olunur.

Ceza ödenmediği takdirde, bu ceza 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri gereğince tahsil edilir.

(...) (Madde 24 ün 1. fıkrasının (a) bendinin 3. paragrafı, 23.7.2004 tarih ve 25531 sayılı R.G.'de yayımlanan, 10.7.2004 tarih ve 5216 sayılı Kanunun 31. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

b) Büyükşehir Belediyelerinin hudutları dışında kalan denizlerimizde cezalar doğrudan doğruya Sahil Güvenlik bot komutanlarınca verilir. Cezayı derhal ve defaten ödemeyen gemiler ve götürülebilen diğer deniz vasıtaları en yakın ve uygun limana götürülerek savcılığa teslim edilir ve bu gemiler hakkında (a) fıkrasında belirtilen hususlar uygulanır.

Kendi makineleri ile tahrik edilemeyen deniz vasıtaları hakkında gerekli zabıt tutularak, durum en yakın sahil il veya ilçe merkezindeki savcılığa intikal ettirilir.

c) Büyükşehir Belediye hudutları dışında kalan yerlerde yapılan kirletmeler ile, deniz, liman, bütün göl ve akarsulara yapılan kirletmeler için mülki amirlerin ceza verme yetkileri saklıdır. Gerekli denetimi yukarıdaki esaslara uygun olarak yaparlar.

Makbuz karşılığında tahsil edilen para cezaları, mahallin en büyük mal memurluklarına yatırılır.

Gemi ve deniz araçlarına verilecek cezalarda suçun tespiti, cezanın kesilmesi usulleri ile ceza uygulamasında kullanılacak makbuzların şekli, dağıtımı ve kontrolü hususundaki esaslar yönetmeliklerle belirlenir.

İDARİ CEZALARDA İTİRAZ

MADDE 25 - İdari cezalara karşı, cezanın tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir.

İtiraz idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz.

İtiraz zaruret görülmeyen hallerde, evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır.

İtiraz üzerine verilen cezalar kesindir.

MAHKEMECE VERİLECEK CEZALAR

MADDE 26 - 12 nci maddede gösterilen belgeleme yükümlülüğünü yerine getirirken gerçeğe aykırı belge düzenleyenlere fiil daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası hükmolunur.

12 nci maddedeki yükümlülüğü yerine getirirken yetkili makamlara yanlış ve yanıltıcı bilgi verenlere altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

DİĞER KANUNLARDA YAZILI CEZALAR

MADDE 27 - Bu Kanunda yazılı fiiller hakkında verilecek idari nitelikteki cezalar, bu fiilleri için diğer kanunlarda yazılı cezaların uygulanmasına engel olmaz.

ALTINCI BÖLÜM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

KİRLETENİN SORUMLULUĞU

MADDE 28 - (Değişik: 3416 - 3.3.1988 / m.8) Çevreyi kirletenler ve çevreye zarar verenler sebep oldukları kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı kusur şartı aranmaksızın sorumludurlar.

Kirletenin, meydana gelen zararlardan ötürü genel hükümlere göre de tazminat sorumluluğu saklıdır.

TEŞVİK

MADDE 29 - Kirliliğin önlenmesi ve giderilmesine ilişkin faaliyetler teşvik tedbirinden yararlandırılır. Bu amaçla her yılın başında belirlenen teşvik sistemine Başbakanlık Çevre Müsteşarlığının görüşü alınarak yeni esaslar getirilir.

Teşvik tedbirleri ile ilgili esaslar yönetmelikle belirlenir. Bu Kanunda belirlenen cezalara neden olan fiilleri işleyen gerçek ve tüzelkişiler, verilen süre içinde söz konusu yükümlülüklerini yerine getirmedikleri takdirde bu maddede yazılı teşvik tedbirlerinden yararlanamazlar ve daha önce kendileri ile ilgili olarak uygulanmakta olan teşvik tedbirleri durdurulur.

İDARİ MAKAMLARA BAŞVURMA

MADDE 30 - Çevreyi kirleten veya bozan bir faaliyetten zarar gören veya haberdar olan gerçek ve tüzelkişiler, idari makamlara başvurarak bu faaliyetin durdurulmasını isteyebilirler.

YÖNETMELİKLER

MADDE 31 - (Değişik: 3416 - 3.3.1988 / m.9) Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak çıkarılacak yönetmelikler, ilgili Bakanlıkların görüşü alınarak Çevre Genel Müdürlüğünce hazırlanır. Kanunun yürürlüğe girmesinden başlayarak en geç beş ay içinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulur.

UYGULANMAYACAK HÜKÜMLER

MADDE 32 - (Değişik: 3416 - 3.3.1988 / m.10) Bu Kanuna göre yürürlüğe konulacak yönetmeliklerin yayımından itibaren deniz kirliliğinin önlenmesi hususunda 618 sayılı Limanlar Kanunu'nun 4 ve 11 inci maddeleri gereği yürürlükte bulunan ceza hükümleri ile

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun 3288 sayılı Kanunla değişik geçici 1 inci maddesi hükümleri uygulanmaz.

EK MADDE 1 - (Ek: 3301 - 4.6.1986 / m.6) Bu Kanunun 18 inci maddesinin (a), (b), (c) ve (d) fıkralarında öngörülen fona katılma payları ile 20, 21 ve 22 nci maddelerinde belirtilen ceza miktarlarını on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 1 - Bu Kanunda belirtilen ilgili yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar gemiler ve diğer deniz taşıt araçlarına 618 sayılı Limanlar Kanununun hükümlerine göre denizlerin kirletilmesi ile ilgili olarak yapılan ceza uygulamasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 2 - (Ek: 3416 - 3.3.1988 / m.11) Bu Kanunun 12 ve 13 üncü maddelerinde belirtilen ilgili yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar, her türlü yakıt, atık, artık ve kimyasal maddenin ithali Çevre Genel Müdürlüğü'nün bağlı olduğu Devlet Bakanının onayına tabidir.

GEÇİCİ MADDE 1 - (3416 - 3.3.1988) Bu Kanunun 6 ncı maddesiyle değiştirilen 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 18 inci maddesinin (b) bendi gereğince Fona ödenmesi gereken meblağ, 1986 yılı için on lira üzerinden alınır.

YÜRÜRLÜK

MADDE 33 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

MADDE 34 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.